

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades OÜ Vão Paas 28.05.2026 esitatud keskkonnaloa taotlust ja võttes aluseks atmosfääriõhu kaitse seaduse § 89, veeseaduse § 191 lg 1, maapõueseaduse § 48, § 56, § 130 lg 2, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1 ja 4, § 53 ning haldusmenetluse seaduse § 61 lõike 1 otsustan:

1.1. Anda OÜ-le Vão Paas (registrikood 10055887) Jägala lubjakivimaardla Jägala lubjakivikarjääri mäeeraldisele keskkonnaluba nr KL-527201 kehtivusega 30 aastat vee erikasutuseks, saasteainete viimiseks paiksest heiteallikast välisõhku maavara kaevandamiseks.

1.2. Määrata keskkonnaloa nr KL-527201 veekäitlusnõuded loa vormidel V2-V4, V7-V8 ning V16-V17, nõuded saasteainete välisõhku väljutamiseks loa vormidel A1 ja A3-A6.

1.3. Määrata keskkonnaloale nr KL-527201 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse peatükis 3.5. "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.4. Korraldus jõustub OÜ-le Vão Paas teatavakstegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1. Menetluskäik enne 13.02.2023 esitatud menetluse uuendamise taotlust

26.10.2004 kirjaga nr 101 esitas OÜ Vão Paas (registrikood 10055887, aadress Harju maakond, Rae vald, Veneküla, Lagedi tee 32a, 75325) Keskkonnaministeeriumi Harjumaa keskkonnateenistusele (edaspidi *Harjumaa Keskkonnateenistus*, alates 01.02.2009 Keskkonnaamet) taotluse keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamiseks seoses lubjakivikarjääri võimaliku rajamisega Harju maakonda, Jõelähtme valda, Anija metskonnas asuva maatüki nr 12 piires.

08.11.2004 kirjaga nr 30-12/1/4305-2 algatas Harjumaa Keskkonnateenistus keskkonnamõju hindamise ja keskkonnaauditeerimise seaduse (edaspidi *KeHAS*, kehtis kuni 03.04.2005) § 6 lg 2 p 26 alusel Jägala lubjakivimaardla Ruu tarbevaru plokile kavandatava lubjakivikarjääri tegevusega kaasneva KMH (edaspidi *Ruu KMH*).

14.02.2005 esitas OÜ Vao Paas Harjumaa Keskkonnateenistusele taotluse maavara kaevandamise loa (edaspidi **kaevandamisluba**) saamiseks.

22.09.2008 kirjaga nr 30-11-3/39869-2 (edaspidi **22.09.2008 kiri**) kiitis Harjumaa Keskkonnateenistus heaks OÜ Vao Paas poolt kavandatava Jägala lubjakivimaardla I ploki ehk Ruu uuringualal leviva lubjakivi kaevandamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruande (I ja II köide).

29.10.2008^[1] kirjaga nr 50 esitas OÜ Vao, Paas tuginedes Ruu KMH tulemustele ning Harjumaa Keskkonnateenistuse 22.09.2008 kirjale, parandatud kaevandamisloa taotluse. Ühtlasi tõi kirjas välja, et kui Jõelähtme Vallavalitsus ei nõustu kaevandamisloa andmisega, edastada taotlus Vabariigi Valitsusele edasiseks menetlemiseks.

28.01.2009 kirjas nr 19-2/3721-3 pidas Jõelähtme Vallavolikogu põhjendamatuks OÜ Vao Paas kaevandamisloa taotluse rahuldamist ja kaevandamisloa andmist ehituslubjakivi kaevandamiseks seoses oluliste kaalutluste puudumisega ning Ruu külla kavandatava lubjakivi karjäärile alternatiivide uurimise puudumisega.

01.04.2005 kuni 31.12.2016 kehtinud maapõueseaduse (edaspidi **MaaPS II**^[2]) § 75 lg 2 sätestas, et enne käesoleva seaduse jõustumist menetlusse võetud üldgeoloogilise uurimistöö loa, uuringuloa ning maavara ja maa-ainese kaevandamisloa taotlustele, maavara kasutuslubade ja maavara ajutiste kasutuslubade ümbervormistamise taotlustele kohaldatakse menetlusse võtmise ajal kehtinud õigusnorme. 10.05.2004 kuni 31.03.2005 kehtinud maapõueseaduse (edaspidi **MaaPS I**) § 29 lg 2 p 5 sätestas, et ilma Vabariigi Valitsuse nõusolekuta ei saa anda kaevandamisluba, kui kohalik omavalitsus on kaevandamisloa andmise vaidlustanud.

29.07.2010 korraldusega nr 302 andis Vabariigi Valitsus MaaPS II § 34 lg 2 alusel nõusoleku „Nõusolek maavara kaevandamise loa andmiseks“ kaevandamisloa andmiseks Jägala lubjakivikarjääri mäeeraldisele.

09.06.2011 andis Keskkonnaamet OÜ-le Vao Paas korraldusega nr HJR 1-15/11/431 „Maavara kaevandamise loa HARM-113 (L.MK/320342) väljastamine OÜ-le Vao Paas Jägala lubjakivimaardla Jägala lubjakivi mäeeraldisele“ (edaspidi **09.06.2011 korraldus**) Jägala lubjakivikarjäärile kaevandamisloa nr HARM-113 (L.MK/320342).

MTÜ Ruu küla heakorra selts esitas Tallinna Halduskohtule kaebuse (täiendatud 8. augustil 2011, 23. septembril 2011 ja 18. novembril 2011) Keskkonnaameti 9. juuni 2011. a korralduse tühisuse tuvastamiseks või alternatiivselt tühistamiseks.

15.10.2013 kohtuotsusega asjas nr 3-3-1-35-13 (edaspidi *Riigikohtu 15.10.2013 kohtuotsus*) tühistas Riigikohtu halduskolleegium 09.06.2011 korralduse põhjusel, et kaevandamisloa andmise menetlusega kaasnevas Ruu KMH menetluses oli rikutud imperatiivset keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi **KeHJS**, jõustus 03.04.2005) sätet, mis puudutab Ruu KMH aruande avalikustamist. Riigikohtu halduskolleegiumi hinnangul oli

Ruu KMH aruande uuesti avalikustamata jätmise aruande heakskiitmata jätmise järgselt õigusvastane ning kohtu hinnangul oleks võinud õiguspärase haldusmenetluse läbiviimisel olla menetluse lõpptulemus teistsugune.

22.10.2013 kirjaga nr 31[3] esitas OÜ Vao Paas Keskkonnaametile taotluse kaevandamisloa taotluse menetluse uuendamiseks ja menetluse jätkamiseks.

17.02.2014 korraldusega nr HJR 1-15/14/93 uuendas Keskkonnaamet „Kaevandamisloa taotlusemenetluse võtmise otsustamine ja keskkonnamõju hindamise menetluse uuendamine“ (edaspidi **17.02.2014 korraldus**) Ruu KMH menetluse (17.02.2014 korralduse otsustava osa punkt 3), kohustas Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regiooni (alates 01.10.2016 Keskkonnaameti Põhja regioon) läbi viima Ruu KMH aruande täiendava avaliku väljapaneku ning teavitama avalikust väljapanekust ja arutelust (punkt 4) ning kohustas OÜ-d Vao Paas korraldama Ruu KMH aruande avaliku arutelu, tegema Ruu KMH aruandes vajalikud parandused ja täiendused, selgitama ettepanekutega arvestamist või arvestamata jätmist ning esitama täiendatud aruande Keskkonnametile.

01.01.2017 jõustus uus maapõueseadus. MaaPS III § 130 lg 2 kohaselt kohaldatakse enne 01.01.2017 esitatud kaevandamisloa taotlustele taotluse menetluse võtmise ajal kehtinud menetlusõigusnorme, kui selles menetluses on algatatud KMH või loa andja on andnud eelhinnangu tegevuse olulise keskkonnamõju kohta enne 01.01.2017. Seega jätkus kaevandamisloa taotluse menetlus MaaPS I alusel.

20.04.2017 kirjaga nr 12-2/17/4221-3 teatas Keskkonnaamet OÜ-le Vao Paas Jägala lubjakivikarjääri kaevandamisloa menetluse jätkamisest.

03.07.2018 kirjaga nr 6-3/18/4404-9 (edaspidi **03.07.2018 kiri**) kiitis Keskkonnaamet heaks „OÜ Vao Paas'i poolt kavandatava Ruu uuringualal leviva ehituslubjakivi kaevandamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruande“ (Ruu KMH aruanne, köited I-III) ja määras keskkonnanõuded.

Tuginedes HMS § 44 lg 4, mis sätestab, et menetlustoiminguid, mida menetluse uuendamise põhjused ei puuduta, ei korrata, ei korranud Keskkonnaamet menetlustoiminguid, mida uuendamise põhjused ei puudutanud.

Keskkonnaamet andis OÜ-le Vao Paas Jägala lubjakivikarjääris kaevandamiseks keskkonnaloa nr HARM-160 29.11.2019 korraldusega nr 1-3/19/2311, **kus on toodud ka kaevandamisloa andmise täpne menetluskäik.**

Jõelähtme vald ja Ruu küla heakorra selts esitasid 30.12.2019 Tallinna Halduskohtule kaebuse tühistada Keskkonnaameti 29.11.2019 korraldus nr 1-3/19/2311 või alternatiivselt kohustada Keskkonnaametit muutma 29.11.2019 korralduse nr 1-3/19/2311 täiendavaid tingimusi.

Tallinna Ringkonnakohtu 03.10.2022 kohtuotsusega nr 3-19-2448 (edaspidi **03.10.2022 otsus**) tühistati 29.11.2019 korraldus, kuivõrd Tallinna Ringkonnakohus leidis, et loa andmise

menetluses on oluline menetlusviga – uue ajakohase Vabariigi Valitsuse nõusoleku puudumine. Ringkonnakohtu 03.10.2022 kohtuotsus jõustus 07.02.2023.

2.2. Menetluskäik pärast 07.02.2023 jõustunud kohtuotsust

OÜ Vao Paas esitas Keskkonnaametile 13.02.2023 taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi *KOTKAS*) 13.02.2023 kirjana nr DM-123727-1) kaevandamisloa taotluse haldusmenetluse uuendamiseks ning kaevandamisloa taotluse menetluse jätkamiseks ja loa andmiseks Vabariigi Valitsuselt nõusoleku taotlemiseks.

Keskkonnaamet uuendas korraldusega 17.04.2023 nr DM-124470-1 Jägala lubjakivikarjääri kaevandamisloa taotluse menetlust ning teavitas asjaomaseid asutusi. Antud korralduses toodi menetluse uuendamise aluseks Tallinna Ringkonnakohtu 03.10.2022 otsus. Tallinna Ringkonnakohus tühistas kaevandamisloa, kuna selle andmine eeldas uut ajakohast Vabariigi Valitsuse nõusolekut, mida aga enne 29.11.2019 korraldust nr 1-3/19/2311 ei küsitud.

Jõelähtme Vallavalitsus 16.05.2023 kirjaga nr 2-13/2668-1 (registreeritud KOTKAS-s 17.05.2023 dokumendina nr DM-124470-2) ei nõustunud 17.04.2023 korralduses avaldatud mitmete seisukohtadega ning leidis, et kirjas toodud vastuväiteid tuleks silmas pidada OÜ Vao Paas poolt esitatud kaevandamisloa taotluse edasisel menetlemisel.

Keskkonnaamet teavitas kohalikku omavalitsust 28.06.2023 kirjaga nr DM-124470-3, et kaalub Jõelähtme Vallavalitsuse esitatud seisukohti ja vastuväiteid kaevandamisloa andmise või andmisest keeldumise otsuses ning võimalusel arvestab nendega edasisel menetlemisel. Jõelähtme Vallavalitsuse seisukohti on analüüsitud korralduse punktis 3.6.

MaaPS III § 55 lg 2 punkti 11 kohaselt keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui kohalik omavalitsus ei ole nõus kaevandamisloa andmisega. MaaPS III § 55 lg 4 kohaselt võib loa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt.

Keskkonnaamet edastas 07.02.2024 kirjaga nr DM-124470-6 Jägala lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse Kliimaministeeriumisse riigi huvi välja selgitamiseks.

Kliimaministeerium 04.04.2024 kirjaga nr 14-6/24/723-3 (registreeritud KOTKAS-s 08.04.2024 dokumendina nr DM-124470-8) pikendas haldusmenetluse seaduse § 41 alusel vastamise tähtaega seoses täiendava menetlusaja vajadusega.

Keskkonnaamet 24.11.2025 kirjaga nr DM-124470-11 palus ettevõttel täiendada keskkonnaloa taotlust vee, välisõhu ja jäätmete osas, kuna keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 4 kohaselt tuleb anda kõikidele kavandatava tegevuse poolt mõjutatavatele valdkondadele ühine keskkonnaluba. Lisaks palus Keskkonnaamet läbi viia risupesade olemasolu (ja nende omanike ehk pesitseva liigi määramisega) inventuur karjäärialale ja selle lähiümbrusesse (ala, kus liike võib karjäär k.a raie mõjutada) ning teostada kaitsealuste taimeliikide inventuur.

2.3. 28.05.2026 esitatud taotluse läbivaatamine

OÜ Vao Paas esitas 22.04.2026 Keskkonnaametile taotluse nr T-KL/1032773 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS numbriga DM-136376-1). Nõuetekohane taotlus nr T-KL/1032773-2 (registreeritud KOTKASes numbriga DM-136376-10) esitati 28.05.2026. Menetluse aluseks on 28.05.2026 esitatud parandustaotlus nr T-KL/1032773-2.

17.04.2023 korraldusega nr DM-124470-1 uuendatud menetluses ei korrata menetlustoiminguid, mida menetluse uuendamise põhjused ei puuduta.

Ettevõtte taotleb tähtajalist luba ehituslubjakivi kaevandamiseks, vee erikasutuseks ning saasteainete paiksest heiteallikast välisõhku väljutamiseks.

Taotletav Jägala lubjakivikarjäär asub Harju maakonnas Jõelähtme vallas Ruu külas riigimaal katastriüksusel Ojaveere (katastritunnus 24505:002:0251; kinnistu nr 14283602, maatulundusmaa 100%). Riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet.

Jägala lubjakivikarjääri mäeeraldise pindala on 30,31 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala 52,04 ha.

Taotletav mäeeraldis hõlmab Jägala lubjakivimaardla (maavarade registri registrikaart nr 577) kõrgemargilise ehituslubjakivi aktiivse tarbevaru 1 plokki, hõlmates seda täielikult. Taotletava mäeeraldisega hõlmatav kõrgemargilise ehituslubjakivi aktiivse tarbevaru kogus on 3028 tuh m³, millest kaevandatav varu on 3028 tuh m³. Kaevandatud maavara kasutamise otstarbeks on ehitus ja teede ehitus. Katendi kogus on 1061 tuh m³, millest mulla kogus 91 tuh m³, maavara keskmine tootmismahd aastas on 105 tuh m³. Keskkonnaloa kehtivusajaks taotletakse 30 aastat ja kaevandatud maa korrastatakse tehisveekoguks.

Geoloogilise uuringu teostaja oli OÜ Eesti Geoloogiakeskus. Aruande nimetus: „Ruu uuringuala lubjakivi geoloogiline uuring (varu seisuga 01.09.2004)“. EGF number on 7606. Varud on arvele võetud Keskkonnaministri 18.01.2005 käskkirjaga nr 46.

Kuna kaevandatav maavara asub allpool põhjavee taset, siis pumbatakse mäeeraldiselt vesi välja ning juhitakse suublasse (Kaberla oja). Taotluse kohaselt on välja pumbatava vee kogus kuni 1 329 666 m³ aastas. Lisaks väljutatakse puurimisel, lõhkamisel ning purustus-sorteerimissõlme kasutamisel välisõhku osakesi, summaarselt (PM-sum) üle 1 tonni aastas. Käitaja poolt taotletav välisõhku väljutatav osakeste aastane heitkogus on 2,207 tonni.

2.4. Taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas taotluse nr T-KL/1032773 22.04.2026 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Jõelähtme Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

Jõelähtme Vallavalitsus 30.04.2026 kirjaga 7-8/2218-1 (registreeritud KOTKAS-s 30.04.2026 dokumendina nr DM-136376-6) esitas oma seisukohad Jägala lubjakivikarjääri keskkonnanaloe taotluse kohta. Ühtlasi tõi kohalik omavalitsus välja, et aru saamatuks jääb 22.04.2026 kirja valguses keskkonnanaloe taotluse haldusmenetluslik olukord.

Keskkonnaamet selgitas 22.05.2026 kirjaga nr DM-136376-9 Jägala lubjakivikarjääri keskkonnanaloe taotluse menetluslikku käiku ning ühtlasi andis teada, et võtab kohaliku omavalitsuse kirja informatiivsena.

Kuna kaevandamise keskkonnanaloe taotlusele lisati vee ja välisõhu osa, siis tuginedes KeÜS § 43 lg 2¹ ja MaaPS II § 28 lg 3 edastas Keskkonnaamet xx.xx.xxxx kirjaga nr xx kohtuvaidluste ja KMH järgselt ajakohastatud Jägala lubjakivikarjääri keskkonnanaloe muudetud taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks Eesti Maavarade Komisjonile ja kavandatava kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele, kes teatavad oma arvamuse kirjalikult.

Loa andja teavitas avalikkust Jägala lubjakivikarjääri täiendatud keskkonnanaloe taotluse esitamisest 16.07.2026 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaamet tegi eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kuna kavandatav tegevus ei ole muutunud ning keskkonnanaloe taotlusele on läbi viidud keskkonnamõju hindamine, kus kõik huvilised on saanud võimaluse osaleda avalikel aruteludel ning arvamust avaldada. Samuti on loa ja loa andmise otsuse eelnõusid avalikustatud menetlustes, mis toimusid enne **17.04.2023** uundatud menetlust.

Loa andja teavitas xx.xx.xxxx loa andmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 48 lg 3 ja 4, KeHJS § 11 lg 2²). Eelnõudele esitati/ei esitatud ettepanekuid ja vastuväiteid (vt korralduse peatükist 3.5.).

2.5. Keskkonnamõju hindamise algatamine

08.11.2004 kirjaga nr 30-12/1/4305-2 algatas Harjumaa Keskkonnateenistus keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanauditeerimise seaduse (edaspidi **KeHAS**, kehtis kuni 03.04.2005) § 6 lg 2 p 26 alusel Jägala lubjakivimaardla Ruu tarbevaru plokile kavandatava lubjakivikarjääri tegevusega kaasneva keskkonnamõju hindamise.

22.09.2008 kirjaga nr 30-11-3/39869-2 (edaspidi **22.09.2008 kiri**) kiitis Harjumaa Keskkonnateenistus heaks OÜ Vao Paas poolt kavandatava Jägala lubjakivimaardla I plokki ehk Ruu uuringualal leviva lubjakivi kaevandamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruande (I ja II köide).

15.10.2013 kohtuotsusega asjas nr 3-3-1-35-13 (edaspidi *Riigikohtu 15.10.2013 kohtuotsus*)

tühistas Riigikohtu halduskolleegium 09.06.2011 korralduse, põhjusel, et kaevandamisloa andmise menetlusega kaasnevas Ruu KMH menetluses oli rikutud imperatiivset keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi **KeHJS**, jõustus 03.04.2005) sätet, mis puudutab Ruu KMH aruande avalikustamist. Riigikohtu halduskolleegiumi hinnangul oli Ruu KMH aruande uuesti avalikustamata jätmise aruande heakskiitmata jätmise järgselt õigusvastane ning kohtu hinnangul oleks võinud õiguspärase haldusmenetluse läbiviimisel olla menetluse lõpptulemus teistsugune.

17.02.2014 korraldusega nr HJR 1-15/14/93 uuendas Keskkonnaamet „Kaevandamisloa taotlusemenetlusse võtmise otsustamine ja keskkonnamõju hindamise menetluse uuendamine“ Ruu KMH menetluse, kohustas Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regiooni (alates 01.10.2016 Põhja regioon) läbi viima Ruu KMH aruande täiendava avaliku väljapaneku ning teavitama avalikust väljapanekust ja arutelust ning kohustas OÜ-d Vao Paas korraldama Ruu KMH aruande avaliku arutelu, tegema Ruu KMH aruandes vajalikud parandused ja täiendused, selgitama ettepanekutega arvestamist või arvestamata jätmist ning esitama täiendatud aruande Keskkonnaametile.

03.07.2018 kirjaga nr 6-3/18/4404-9 kiitis Keskkonnaamet heaks „OÜ Vao Paas’i poolt kavandatava Ruu uuringualal leviva ehituslubjakivi kaevandamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruande“ (Ruu KMH aruanne, köited I-III) ja määras keskkonnanõuded.

[1] Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 30.10.2008 kirjana nr 30-9.3/2008/49757

[2] 01.01.1995-31.03.2005 kehtinud maapõueseaduse redaktsiooni nimetatud edaspidi **MaaPS I**; 01.04.2005-31.12.2016 **MaaPS II** ning alates 01.01.2017 kehtivat maapõueseadust **MaaPS III**.

[3] Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 23.10.2013 kirjana nr HJR 10-5/13/24668-1.

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

OÜ Vao Paas esitas taotluse 14.02.2005 ning kaevandamisloa taotluse menetlusse võtmine avalikustati 01.03.2005. MaaPS III § 130 lg 2 sätestab, et enne seaduse muudatuse jõustumist esitatud kaevandamisloa taotlusele kohaldatakse taotluse menetlusse võtmise ajal kehtinud menetlusõigusnorme, kui käesoleva seaduse jõustumise ajaks on selles menetluses algatatud keskkonnamõju hindamine või kaevandamisloa andja on andnud eelhinnangu tegevuse olulise keskkonnamõju kohta. Ruu KMH algatati 08.11.2004 ehk enne MaaPS III jõustumist (01.01.2017). Seega peab kaevandamisloa taotluse menetlust menetlema MaaPS I menetlusõigusnormide ja MaaPS III materiaalõigusnormide järgi.

29.11.2019 korralduse nr 1-3/19/2311 kohaselt menetleti Jägala lubjakivikarjääri mäeeraldise maavara kaevandamise keskkonnaluba MaaPS II menetlusõigusnormide ja MaaPS III materiaalõigusnormide järgi. Seega leiab Keskkonnaamet, et menetlusökoonomia ja -

efektiivsuse kohaselt on põhjendatud menetleda käesolevat menetlust samuti MaaPS II menetlusõigusnormide kohaselt. HMS § 44 lg 4 kohaselt ei korrata menetlustoiminguid, mida menetluse uuendamise põhjused ei puuduta.

MaaPS II § 28 lg 4 teise lause kohaselt andis kohaliku tähtsusega maardlas kaevandamisloa kaevandamiskoha keskkonnateenistus^[1] ning alates 01.02.2009 Keskkonnaamet.^[2] MaaPS III § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet.

MaaPS II § 28 lg 3 kohaselt saadab loa andja kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks Eesti Maavarade Komisjonile ja kavandatava kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele, kes teatavad oma arvamuse kirjalikult.

Keeldumise aluseid käsitletakse materiaalõigusenormidena, seega tuleb menetluses kaaluda MaaPS III § 55 lg-tes 1 ja 2 nimetatud kaevandamisloa andmisest keeldumise aluste esinemist.

3.2. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse luba ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. Samuti tuleb hinnata keskkonnamõju, kui kavandatakse tegevust, millega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik (KeHJS § 3 lg 1 p 1, p 2).

Keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) oli kohustuslik, kuna ettevõtte kavandatav tegevus on KeHJS-e mõistes olulise keskkonnamõjuga tegevus (KeHJS § 6 lg 1 p 28). KMH aruanne tunnistati nõuetele vastavaks (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 03.07.2018 numbriga 6-3/18/4404-9). KMH aruandes jõuti järeldusele, et kavandatava tegevusega võivad kaasneda mitmed erinevad keskkonnamõjud ning nende leevendamiseks on vaja rakendada meetmeid. Kui meetmed võetakse arvesse, siis ei ole eeldada sellist keskkonnamõju ilmnemist, mis takistaks kavandatavat tegevust ja keskkonnaloo andmist. Täpsemalt on vajalikud keskkonnameetmed esitatud peatükis 3.5.

Kuna KMH aruanne on heaks kiidetud 2018 aastal ning mitmed aruande aluseks olevad lisad 2005-2017, siis Keskkonnaamet analüüsis, kas KMH aruandes toodu on piisav või on vaja läbi viia uus KMH.

Keskkonnaamet analüüsis KMH aruandele lisatud OÜ Hendrikson & CO OÜ 2005 eksperthinnangut ja jõudis järgmisele seisukohale:

1. Kaevandamistööde (purustamine, sõelumine, laadimine) saasteainete heitkoguste määramisel on kasutatud USA keskkonnaagentuuri (US EPA) metoodikat, mida kasutatakse ka täna õhusaastelubade taotlemisel saasteainete heitkoguste väljaarvutamiseks ehk hinnang ja selle meetod on asjakohased, aga kuna 2005. aastal peeneid osakesi (PM_{2,5}) eraldi ei normeeritud, siis täna selles asjus ei ole hinnang enam ajakohane. Keskkonnaloo taotluse täiendamisel välisõhu osaga, on välja arvutatud ka PM_{2,5} heitkogused.

2. Saasteainete hajumisarvutusteks on kasutatud mudelit AEROPOL, mida kasutatakse ka täna õhusaastelubade taotlemisel saasteainete kontsentratsioonide väljaarvutamiseks ehk hinnang ja kasutatud mudel on asjakohased, aga kuna tänaseks on saasteainete õhukvaliteedi piirväärtused ja nimistu muutunud/täienenud, siis täna selles asjus ei ole hinnang enam ajakohane.

3. Kivipurustus-sorteerimissõlme generaatori heitkoguste määramisel on kasutatud 02.08.2004 keskkonnaministri määruses nr 99 antud arvutuslikku meetodit ning täna kehtivas keskkonnaministri 24.11.2016 määruses nr 59 "Põletusseadmetest ja põlevkivi termilisest töötlemisest välisõhku väljutatavate saasteainete heidete mõõtmise ja arvutusliku määramise meetodid" ei ole arvutuslik valem muutunud, kuid muutunud on saasteainete eriheidet, mida kohaldatakse nüüd kuni 50 MWth nimisoojusvõimsusega põletusseadmetele. Sama lugu on generaatorist väljutatava CO₂ heitkoguste leidmisel - on kasutatud keskkonnaministri 08.09.1998 määruses nr 58 toodud meetodit ning täna kehtivas keskkonnaministri 27.12.2016 määruses nr 86 "Välisõhku väljutatava süsinikdioksiidi heite arvutusliku määramise meetodid¹" toodud arvutuslik valem on sama, aga kerge kütteõli süsiniku eriheidet on muutunud. Kasutatud meetodid ja hinnangud on asjakohased, aga ei ole enam ajakohased.

Kuna OÜ Hendrikson & CO OÜ poolt koostatud ekspertarvamuse kohaselt ületatakse täna kehtiva keskkonnaministri 14.12.2016 määruse nr 67 "Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba" lisas 1 toodud saasteainete künniskoguseid, siis tuleb loa taotlemisel täita ka 5. Eriosa - Välisõhk, kus saab hinnata tegevuse nõuetekohasust ja mis vastaks tänasele kehtivale õigusruumile.

2017. aastal teostas OÜ Inseneribüroo STEIGER eraldi eksperthinnangu, kus viidi läbi parema selguse tagamiseks müra modelleerimine ja esitati müra kaardid. Välisõhus leviva müra tulemusi on modelleeritud ja võrreldud keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ esitatud II mürakategooria päevase (ajavahemikul 07:00-23:00) tööstusmüra sihtväärtusega ehk 50 dB-ga. Tulemustest selgus, et kirjeldatud tingimustel kaevandamisel Jägala lubjakivikarjääri mäeeraldisel ei kaasne ülenormatiivseid tööstusmüra tasemeid lähimate majapidamiste õuealadel. Eksperthinnangu kohaselt on soovituslik tegelikku müra levikut kontrollida hilisema seire käigus kaevandamise ajal. Hinnang ja soovituslik väide on tänase õigusruumi kohaselt asja- ja ajakohane.

Loa taotleja esitas maavara kaevandamise keskkonnaloale juurde välisõhu osa, kus eelpool toodud teemasid on käsitletud ning KMH aruanne selles osas täiendamist ei vaja.

KMH aruande III osas lisadega on öeldud, et Ruu külast on teateid kulliliste, võimalik et väikekonnakotka (*Aquila pomarina*) pesitsemisest Silkoja metsas. KMH aruandes on kirjeldatud, et ilmselt on pesakohta kunagi varem siiski kasutatud, tõenäoliselt on lähialal veel teisigi pesakohti. Seega vajab Silkoja pesapuu ja laiema piirkond ülevaatust. Kuigi Eesti Looduse Infosüsteemis (EELIS) pesa ja elupaika registreeritud ei ole, aga kahtlus on I kaitsekategooria linnuliigi pesitsemise kohta, siis oli vaja tellida risupesade olemasolu (ja nende omanike ehk pesitseva liigi määramisega) inventuur karjäärialale ja selle lähiümbrusesse (ala, kus liike võib karjäär k.a raie mõjutada). Loa taotlusmaterjale tuli eelpool toodud infoga täiendada. Inventuur

tuli loa taotlejal tellida röövlindude eksperdilt. Lisaks jääb planeeritava karjäärialale teisi kaitsekategooria linnuliike, kus karjääri rajamise mõju pole kirjeldatud/selgitatud. Linnuliigid: öösorr, musträhn, laanepüü, händkakk. Looduskaitseaduse (LKS) § 55 lg 6 kohaselt on kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud.

Risupesade inventuurist selgus, et mäeeraldise teenindusmaale jääb 3 eeldatavat hiireviule kuuluvat pesa, millest üks on pikemat aega asustamata ja ühes ei pesitsetud käesoleval aastal.

Sellest tulenevalt on vajalik seada keskkonnaloale järgmine kõrvaltingimus:

Karjääri avamiseks vajalikke raadamistöid tohib teha väljapool lindude pesitsusperioodi (pesitsusperiood on ajavahemikus 15.03-15.08).

Taotletaval mäeeraldis asuvad järgmiste kaitsealuste taimeliikide leiukohad: tumepunane neuvaip, laialehine neuvaip, suur käopõll. Looduskaitseaduse (LKS) § 55 lg 8 kohaselt on keelatud III kaitsekategooria taimede hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. Sellest tulenevalt tuleb loa taotlejal koostöös taimeekspertdiga kindlaks teha, kas hetkel taimedele sobilik elupaik säilib karjääri rajamise järel või ei (liikide kaupa). Vastavalt eksperthinnangu tulemustele, kui liigi või liikide kasvukohad hävivad täies ulatuses, tuleb ümberasustustaotlus esitada Keskkonnaametile. Ekspert hinnang peab siis juba kohe sisaldama ka ümberasustamise metoodikat ja kohta, kuhu taimed ümber tuleb asustada. Karjääri rajamisega (raie, müra, veerežiimi muutus) kaovad sealsed elupaigad liikidele või muutub lähiümbruse keskkond häiringute tõttu, mis ohustab liikide säilimist nendes elupaikades. Seega tuleb eksperthinnangus välja tuua võimalikud negatiivsed mõjud ja leevendusmeetmed. Eelpool mainitud tööd tuleb läbi viia enne kaevandamistegevusega alustamist. Vastav nõue pannakse ka keskkonnaloa kõrvaltingimuseks.

Eelnevale tuginedes võib väita, et KMH-d ei ole vaja uuesti läbi viia ning tänu uutele eksperthinnangutele ja keskkonnaloa taotlusmaterjalidele on vajalikud andmed olemas keskkonnaloa andmise üle otsustamiseks.

3.3. Kaalutlused loa andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga – sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna keskkonnaluba kaevandamiseks antakse kuni 30 aastaks (MaaPS III § 60 lg 2).

3.3.1. Maavara kaevandamine

3.3.1.1. Lubatav tegevus

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui kaevandamisluba) vajalik maapõuest kaevandamiseks (MaaPS III § 42 lg 1).

MaaPS III § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS III § 1 lg 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS III § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS III § 49 lg 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

3.3.1.2. Nõuded maavara kaevandamisele

Nõuded maavara kaevandamiseks seatakse keskkonnaloale kõrvaltingimustena vt ptk 3.5.

3.3.2. Vee erikasutus

3.3.2.1. Lubatav tegevus

Kaevandatav maavara jääb kogu mahus põhjaveetasemest allapoole ning kaevandamiseks on vajalik vesi ärajuhtida. Seletuskirja lk 3 kohaselt on: „*Tarbevaru suuruseks on 3028 tuh.m³, mis asub täielikult allpool põhjavee taset. Tarbevaru alumine pind asub 22,7-28,2 m absoluutsel kõrgusel.*“

Taotlejal on luba vaja järgmistel juhtudel:

- võetakse põhjavett rohkem kui 150 m³ kuus või rohkem kui 10 m³ ööpäevas (veeseadus, edaspidi *VeeS*, § 187 p 2);
- juhitakse suublasse maavara kaevandamisel eemaldatavat vett (*VeeS* § 187 p 9).

Vastavalt KeÜS § 53 lg 2 on keskkonnaluba tähtajatu, välja arvatud juhtudel, kui luba taotletakse tähtajaliselt. *VeeS* § 189 lg 1-3 kohaselt on veeluba tähtajatu välja arvatud juhul, kui vee erikasutus on ühekordne või põhjavett võetakse kehtestatud põhjaveevarust. Arvestades eeltoodut ja keskkonnaloa taotletavat kehtivusaega, määrab Keskkonnaamet vee erikasutusõiguse kuni keskkonnaloa kehtivuse lõpuni.

3.3.2.2. Nõuded vee erikasutusele

3.3.2.2.1. Põhjaveevõtt ja -seire

Taotletav ärapumbatava ja -juhitava vee kogus on kuni 3643 m³/ööp (1 329 666 m³/a).

KMH ja seletuskirja lk 8 kohaselt tekib vee ärajuhtimisel põhjavee alanduse ehk depressioonilehter (vt ka joonis 1): „Karjääri veekõrvaldus avaldab otsest mõju ülemisele põhjaveekihile (Ordoviitsiumi veekiht), milles asub arvele võetud maavara. Veeärastuse tõttu tekib väljatöötatud ala ümber depressioonilehter raadiusega kuni 1,5 km. Depressioonilehtri sügavuseks kujuneb karjääri algaastatel 12 m, lõppfaasis 17 m. Karjäärist on selle töötamise lõppfaasis vaja vett välja pumbata kuni 9 800 m³ ööpäevas.“

Joonis 8.7.1a. Projekteeritava Ruu karjääri kuivendamisega kaasnev depressioon
Joonis 1. KMH I-s toodud Depressiooni- ehk alanduslehter koos alanduse ulatusega (KMH-s jooni 8.7.1.a).

KMH I lk 71 on selgitatud, et: „Esimese aasta lõpuks kujunev depressioon ei ohusta maavara kontuurist põhja ja läände jäävate elamute kaeve. Järgnevate aastate mõju hinnatakse seire andmete alusel ja kui kaevude veepind karjääri tegevuse tulemusena hakkab alanema, puurib

arendaja elamutele uued puurkaevud, kindlasti varem, kui veepind kaevudes alaneb kriitilise tasemeni.“ KMH I lk 89 on lisatud, et uued kaevud peavad avama Kesk- ja Alam-Ordoviitsiumi või Ordoviitsiumi-Kambriumi veekihte. Ordoviitsiumi-Kambriumi veekihi vesi on hästi kaitstud Alam-Ordoviitsiumi 8-10 m paksuse veepidemega ning lubjakivi kaevandamine ei avalda sellele veekihi vee hulgale, veeandvusele ja keemilisele koostisele mõju.

KMH III köites nähti leevendusmeetmena ette, et kinnistutele nimega Üti (katastritunnus 24504:008:0055), Sipelga (katastritunnus 24505:002:0630), Lepiku (katastritunnus 24504:008:0100), Kuriste (katastritunnus 24504:008:0749), Mõisamäe (katastritunnus 24504:008:0076), Silkoja Nõmme (katastritunnus 24504:008:0912) ja Vahtra maaüksusele (katastritunnus: 24504:008:1240) rajada joogi- ja tarbevee varustus (Ordoviitsiumi-Kambriumi veekihist, vajadusel koos veetöötusega) puurkaevude ja trasside rajamise teel enne, kui veeseire tulemused kinnitavad põhjaveetaseme langust piirini, mis ohustab salvkaevude kasutamist selles piirkonnas.

Seletuskirja lk 2 kohaselt: „Taotletavast mäeeraldisest lääne ja loode poole jäävad Tammiku, Mõisamäe, Lepiku, Sipelga ja Üti talu maad, ligikaudu 100 m lõunasse Tallinn–Narva maantee. Lepiku ja Mõisamäe talud, kus elatakse aastaringselt, asuvad mäeeraldisest piirist vastavalt 300 ja 350 m kaugusel. Kõikides majapidamistes kasutatakse salvkaevude vett. Salvkaevud on madalad, enamasti 2-4 m sügavused. Lähim puurkaev asub taotletavast mäeeraldisest ca 800 m kagu pool (Musta Kassi Kõrts, valdaja AS Rabakivi; katastri nr 14427). Kaevu sügavus on 41 m ja kasutatakse Ordoviitsiumi-Kambriumi veekihi põhjavett.“

Keskkonnaamet toob välja, et Lepiku kinnistu (katastritunnus 24504:008:0100) omanik on taotleja ise. Lisaks on kinnistute piiride muutmisel Silkoja-Nõmme kinnistust moodustatud Silkoja-Nõmme (katastritunnus 24501:001:1789) ja Silkoja-Nurme (katastritunnus 24501:001:1790). Keskkonnaametile ei ole teada, kas salvkaev või -kaevud asuvad ühel või mõlemal neist kinnistutest. Seega tuleb loa omanikul nimetatud asjaolu välja selgitada.

Kuriste kinnistule on Eesti Looduse Infosüsteemi andmetel 2018. aastal rajatud Ordoviitsiumi-Kambriumi puurkaev (PRK0059012), sügavusega 48 meetrit. Ordoviitsiumi-Kambriumi veekihist vett ammutav puurkaev (PRK0065986, sügavusega 44 meetrit) on 2022. aastal rajatud ka Vahtra kinnistule. Ka Üti kinnistule on rajatud 2023. aastal Ordoviitsiumi-Kambriumi veekihist vett saav puurkaev (PRK0069547), sügavusega 39 meetrit.

Seega, asuvad (taotlejale mittekuuluvad) salvkaevud eeldatavasti veel Sipelga (katastritunnus 24505:002:0630), Kuriste (katastritunnus 24504:008:0749), Mõisamäe (katastritunnus 24504:008:0076), Silkoja-Nõmme (katastritunnus 24501:001:1789), Silkoja-Nurme 24501:001:1790), Tammiku (katastritunnus: 24504:008:0082) ja Vahtra (katastritunnus: 24504:008:1240) kinnistutel. Eeltoodud kinnistutel, tuleb rajada joogi- ja tarbevee varustus (Ordoviitsiumi-Kambriumi veekihist, vajadusel koos veetöötusega) puurkaevude ja trasside rajamise teel enne, kui veeseire tulemused kinnitavad põhjaveetaseme langust piirini, mis ohustab salvkaevude kasutamist.

KMH I lk 88-89 on toodud, et on soovitatav rajada seirepuuraugud Ruu uuringuala põhja- ja

läänepiirile, kuni 50 m kaugusele. Need võimaldavad jälgida infiltreeruva vee kvaliteeti ja veetaset. Seirepuuraukudes tuleb veetaset mõõta kord kuus (KMH I lk 91). **Seega tuleb loa omanikul enne kaevandamise algust, rajada seirepuuraugud, põhja- ja läänepiirile, kuni 50 m kaugusele, mille abil on võimalik hinnata veetaseme alanduse mõju.**

Ettevõttel tuleb seirata kord kvartalis veetaset, pH-d, elektrijuhtivust, hägusust, heljumit, raua sisaldust, sulfaate, naftasaadusi (süsivesinikud C10-C40), nitraadid järgmistes kaevudes:

- 1) Sipelga salvkaev (katastritunnus 24505:002:0630),
- 2) Kuriste salvkaev (katastritunnus 24504:008:0749),
- 3) Möisamäe salvkaev (katastritunnus 24504:008:0076),
- 4) Silkoja Nõmme salvkaev (katastritunnus 24501:001:1789) (juhul, kui kinnistul asub salvkaev),
- 5) Silkoja-Nurme salvkaev (24501:001:1790) (juhul, kui kinnistul asub salvkaev),
- 6) Vahtra salvkaev (katastritunnus: 24504:008:1240),
- 7) Tammiku salvkaev (katastritunnus: 24504:008:0082),

Ja samasid näitajaid kord kuus järgmistes kaevudes:

- 8) Rajatav seirekaev põhjas;
- 9) Rajatav seirekaev läänes.

Mõju ulatuse suurenemisel, tuleb vajadusel seirevõrku täiendada ning kompenseerida negatiivne mõju.

Veetaseme alandamisega karjääris mõjutatakse Siluri-Ordoviitsiumi veekihi põhjavee taset karjääri ümbritseval alal. Piirkonnas on Siluri-Ordoviitsiumi veekihi välja eristatud Siluri-Ordoviitsiumi Harju põhjaveekogum.

Vee kaitse ja kasutamise abinõude planeerimiseks koostatakse iga vesikonna kohta veemajanduskava (edaspidi *VMK*) ning nende juurde meetmeprogramm, mille põhieesmärgiks on kõigi vete hea ökoloogilise ja keemilise seisundi saavutamine või säilitamine. Meetmeprogramm sisaldab vee kasutamise ja kaitse meetmeid, mille elluviimine aitab saavutada veepoliitika raamdirektiivis sätestatud põhieesmärki. Nimetatud veekogumile ei ole kehtivas Lääne-Eesti veemajanduskava meetmeprogrammis meetmeid ette nähtud (<https://kliimaministeerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027#veemajanduskavade-do>).

2024. aasta hinnangu kohaselt on Siluri-Ordoviitsiumi Harju põhjaveekogumi koguseline ja keemiline seisund hea ([Põhjaveekogumite ja nitraaditundliku ala põhjavee seire 2024.a](#)).

Võetava vee kogust tuleb mõõta arvestuslikult vee kõrvalduspumpade tööaja järgi. Arvutuse teostamise aluseks on dokumenteeritud ja kontrollitavad andmed veepumpade tööaja ja võimsuse kohta. Arvestust pidada kuude kaupa ja säilitada andmed paber- või elektroonsel andmekandjal.

Kokkuvõtteks, määrab Keskkonnaamet keskkonnaloaga karjäärast lubatava põhjaveevõtu koguseks taotletava koguse, st kuni 1 329 666 m³ aastas ning 3643 m³ ööpäevas.

3.3.2.2.3. Karjäärivee suublasse juhtimine ja seire

Karjäärast juhitakse vesi kraavi kaudu ca 400 meetri kaugusel asuvasse Kaberla oja (VEE1083100). Kaberla oja ise saab alguse Jõelähtme külast 8,5 km ida-kagu pool ning suubub Haapse lahte. Kaberla oja kuulub Kodasoo oja suudmest kuni suubumiseni merre Keskkonnaministri 15.06.2004 määruse nr 73 Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse.

Kaberla oja seisundit hinnatakse veemajanduskavade raames. Veekogumi Kaberla koondseisund on 2024. aasta seisuga kesine. Kesise seisundi põhjustajaks on olnud vee füüsikalise- keemilised kvaliteedinäitajad, seisev ja mudane vesi, kõrgeenenud üldfosfor ning koprapaisud. (<https://keskkonnaportaal.ee/et/teemad/vesi/pinnavesi/pinnaveekogumite-seisundiinfo>. [Veekogumite koondseisund 2024.xlsx](#)).

Veekogumi seisundi parandamise meetmena on 2022-2027 veemajanduskavade meetmeprogrammis ettenähtud: järelevalve põllumajanduslike tegevuste üle valgaalal; koprapaisude likvideerimine. (<https://kliimaministeerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027#meetmeprogrammi-doku>; Meetmeprogrammi Lisa).

KMH III kohaselt, parandab lisaveejuhtimine Kaberla oja oja seisundit, kui ärajuhitav vesi puhastatakse settetiigis ja vesi vastab nõuetele. Karjäärast Kaberla oja juhitava veehulk on kuni 30% oja vooluhulgast (KMH lk 27). Karjäärivee veekogusse juhtimiseks tuleb seda eelnevalt lasta selgineda settebasseinis. Vee viibeaeg peab settebasseinis olema piisav, et suublasse juhitava vee saasteainete väärtused ei ületaks heitvee veekogusse juhtimise piirväärtusi.

Suublasse juhitav vesi peab vastama keskkonnaministri 08.11.2019 vastu võetud määruse nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“ (edaspidi *määrus nr 61*) nõuetele.

Vastavalt määruse nr 61 § 9 lg 1 ja 5 tohib kaevandus- ja karjäärivett suublasse juhtida, kui saastenäitajad ei ületa määruse nr 61 lisas 1 sätestatud piirväärtusi, mis kehtivad reoveekogumisala kohta, mille koormus on 2000-9999 inimekvivalenti, v.a heljumisisaldus, mis ei tohi ületada 40 mg/l. Kaevandus- ja karjääriveele tuleb loaga määrata vähemalt biokeemilise hapnikutarbe (edaspidi *BHT*), keemilise hapnikutarbe (edaspidi *KHT*), pH ja heljumi sisalduse piirväärtused koos vastava seirekohustusega. Muud määruse nr 61 lisas 1 nimetatud saastenäitajate piirväärtused ja seirenõuded määratakse loas sõltuvalt karjäärast ärajuhitava vee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

Määruse nr 61 § 11 lg 1 kohaselt peab suublasse juhitava heitvee ohtlike ainete sisaldus vastama määruse lisas 1 sätestatud piirväärtustele. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et vastavalt VeeS § 125 lg 3 on prioriteetse ohtliku aine suublasse juhtimine keelatud, välja arvatud erandjuhtudel

veeloa või kompleksloa alusel.

Eelnevast tulenevalt kehtestab Keskkonnaamet väljalaskme kaudu suublasse juhitud saasteainete piirväärtused järgnevalt: BHT7 15 mg/l, KHT 125 mg/l, heljum 40 mg/l, naftasaadused (süsivesinikud C10-C40) 1 mg/l, pH 6-9.

Muud määruse nr 61 lisas 1 nimetatud saastenaõtjate piirväärtused ja seirenõuded määratakse keskkonnaloas sõltuvalt kaevandatavast maavarast ning kaevandusest või karjäärast ärajuhitava vee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

Arvestades KMH-s toodut, tuleb väljalaskme kaudu suublasse juhitud vees seirata sagedusega üks kord kvartalis järgmisi näitajaid: BHT7, KHT, heljum, naftasaadused (süsivesinikud C10-C40), lahustunud hapnik, pH, ammonium, üldfosfor, üldlämmastik.

Vee erikasutaja peab tagama vee juhtimisel suublasse loaga seatud piirmääradele vastavuse. Veeproovide mittevastavuse korral tuleb loa taotlejal kasutusele võtta asjakohased meetmed, tagamaks karjäärivee vastavuse loas kehtestatud piirmääradeni. Reostusnäitajate seire tulemuste mittevastavusel loas kehtestatud piirmääradele on loa andjal õigus esitada loa saajale rangemad nõuded ja/või täiendavad tingimused.

Kui selgub, et suublasse juhitud vesi ei vasta kehtestatud piirväärtustele või põhjustab negatiivseid tagajärgi suublas, tuleb kasutusele võtta täiendavad meetmed vee puhastamiseks ja nõuetele vastavuse tagamiseks. Kavandatav tegevus ei tohi veekogumi seisundit halvendada ja hea seisundi saavutamist takistada.

Arvestades KMH-s toodut, tuleb lisaks suublas, Kaberla ojas, enne ja peale karjäärivee suubumise kohta, seirata sagedusega üks kord kvartalis järgmisi näitajaid: BHT7, KHT, heljum, naftasaadused (süsivesinikud C10-C40), lahustunud hapnik, pH, ammonium, üldfosfor, üldlämmastik.

Juhul kui peaks selguma, et ärajuhitava vee tõttu halveneb Kaberla oja seisund, on loa andjal õigus nõuda täiendavate meetmete kasutusele võtmist, rangemate nõuete seadmist ja suublaseire tingimuste määramist.

Lisaks on meetmetena KMH-III-s, OÜ Inseneribüroo STEIGER poolt koostatud ekspert hinnang „Kavandatava Jägala lubjakivikarjääri mõju Kaberla oja vee kvaliteedile ja veerežiimile“, ettenähtud:

- Mäetööde käigus tekkiv heljum seatakse settetiikides.
- Seadmete tankimine, remondi- ja hooldustööd peavad toimuma väljaspool mäeeraldist ning selleks ettevalmistatud hooldusplatsil või töökojas. Kasutatavad masinad ja seadmed peavad olema tehniliselt korras. Hooldusplatsil peavad olema vahendid reostuse koristamiseks või neutraliseerimiseks. Kui avariileke toimub mäeeraldisel, tuleb pinnasesse imbunud leke kiiresti koristada, toimetada kas hooldusplatsile või kohe jäätmevõimaldusse.
- Settetiik ja veekogur peavad olema projekteeritud selliselt, et need mahutaks vajadusel võimalikult suure hulga suurveeagsest veekogusest ning võimaldaks seda eesvoolu juhtida

maksimaalselt pika aja jooksul, tagamaks eesvooluks oleva veekogu piisava vastuvõtuvõime ja ühtlase veerežiimi.

3.3.2.2.4. Proovivõtjale esitatavad nõuded

VeeS § 243 lg 1 on sätestatud, et kui proove võetakse veeuuringu käigus, peab proovivõtja olema atesteeritud vastavas valdkonnas VeeS § 243 lg 5 alusel kehtestatud korra kohaselt, kasutama veeuuringu eesmärgiga sobivaid mõõte- ja proovivõtuvahendeid ning järgima asjakohast mõõtemetoodikat. Tulenevalt VeeS § 236 lg 2 on veeuuring VeeS tähenduses vee, vee-elustiku, veekogu põhjasette, pinnase ja reoveesette ning naftasaaduste ja muude saastavate ainete proovi võtmine ja analüüsimine veeseisundi hindamise, saastatuse kindlakstegemise, veeloa taotluse ja selle lisade kontrollimise, veeloa omaja üle tehtava kontrollseire, keskkonnatasu arvutamise ning veeloga nõutava omaseire eesmärgil. Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad määrab kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega nr 53 „Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad, proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogramm, atesteerimise kord, atesteerimistunnistuse vorm ja atesteerimiskomisjoni töökord“.

Vastavalt määruse nr 61 § 14 lg 1 ja 2 peab vee erikasutaja tagama sademevee saasteainete ning ohtlike ainete sisalduse ja heitvee pH määramiseks loaga määratud kohtadest proovide võtmise ning korraldama proovide analüüsi. Esinduslikke proove peab olema võimalik võtta suublasse juhitud heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ning jahutusveest.

3.3.2.2.5. Veekasutuse keskkonnatasu deklareerimine ja aruandlus

Keskkonnatasude seaduse (edaspidi KeTS) § 33³ lg 2 kohaselt rakendatakse keskkonnatasu deklaratsiooni suhtes maksukorralduse seaduses maksudeklaratsiooni kohta sätestatud. KeTS § 33³ lg 1 järgi esitab ettevõtte keskkonnatasu deklaratsioonis keskkonnatasu arvutuse.

Ettevõttel tuleb iga kvartali kohta täita veekasutuse ja veesaastetasu deklaratsioon. Keskkonnatasu deklaratsioon esitatakse Keskkonnaametile hiljemalt aruandekvartalile järgneva kuu 17. kuupäevaks. Keskkonnaamet soovib saada deklaratsioone elektrooniliselt Keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS (<https://kotkas.envir.ee/>). Keskkonnatasu arvutus tuleb esitada ka juhul, kui reaalsel keskkonnakasutust pole toimunud. Keskkonnatasu tuleb maksta Maksu- ja Tolliameti poolt avatud ettemaksukontole kvartalile järgneva kuu 17. kuupäevaks. Ettemaksukontolt maha arvestamine toimub automaatselt kohustuse tähtaja saabudes. Keskkonnatasu deklaratsiooni aluseks olevad keskkonnaseire tulemused ja muud sellised seireandmed esitatakse keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS vastavalt nõutule.

Veeloa omaja on kohustatud vastavalt VeeS § 195 lg 1 esitama üks kord aastas keskkonnaloa andjale aruande VeeS § 187 p 1-6, 9, 11, 15 ja 18 nimetatud tegevuse kohta. Veekasutuse aruanne tuleb esitada vastavalt VeeS § 195 lg 2, 3 ning vastavalt keskkonnaministri 16.01.2020 vastu võetud määrusele nr 6 „Veekasutuse aruande täpsustatud andmekoosseis ja aruande esitamise kord“. Veekasutuse aruanne esitatakse keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

3.3.3. Saasteainete välisõhku väljutamiseks paiksest heiteallikast

3.3.3.1. Lubatav tegevus

Ettevõttel on vaja õhusaasteluba, kui käitise kõikidest ühel tootmisterritooriumi asuvatest heiteallikatest väljutatakse osakesi^[1] (PM-sum) üle 1 tonni aastas (keskkonnaministri 14.12.2019 määruse nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba“ § 2). OÜ Vao Paas taotleb luba kuni 2,207 tonni PM-sum välisõhku suunamiseks.

OÜ Vao Paas põhitegevusala on killustiku tootmine (EMTAK kood 08122). Kaevandamisel väljutatakse saasteaineid materjali puurimisest, lõhkamisest ja töötlemisest.

Saasteainete arvutuslikud õhukvaliteedi tasemed jäävad väljaspool tootmisterritooriumi madalamale õhukvaliteedile kehtestatud piirväärtustest. Arvutustulemused näitavad, et suurim õhukvaliteedi kontsentratsioon võib tekkida PM10 osas. Käitajaga samu saasteaineid emiteerivate heiteallikate koosmõjul on PM10 maksimaalne 24 tunni kontsentratsioon väljaspool tootmisterritooriumi on $3,60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ehk 7,2% ÖPV_{24} ja 1 aasta kontsentratsioon $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ehk 2,5% ÖPV_a .

Teiste saasteainete osas, sealhulgas koosmõju korral, jäävad arvutuslikud õhukvaliteedi tasemed väljaspool tootmisterritooriumi õhukvaliteedile kehtestatud piirväärtustest veelgi madalamale. Taotletava keskkonnaloa heitkogustega on välisõhu maksimaalne arvutuslik õhukvaliteedi tase väljaspool käitiste tootmisterritooriume seega tagatud, seega saab Keskkonnaamet anda välja keskkonnaloa.

Käitise tegevusest tulenevalt ei ole oodata välisõhus leviva müra piirväärtuste ületamist. Müra mudeldamise tulemusena ei ületata lähima majapidamise õuealal II kategooria päevast piirväärtust 60 dB.

Käitise tegevusest tulenevalt ei ole oodata välisõhus selliste lõhnaainete esinemist, mis võiks tootmistegevuse käigus põhjustada lõhnaainete häiringutaseme ületamist piirkonnas. Käitise heiteallikate planeeritaval tegevusel lõhnahäiringuid põhjustavaid aineid (näiteks lahustid, värvid) ei kasutata ning lõhnaaineid ei teki. Eelnevast tulenevalt ei ole ette näha lõhnaainete esinemist.

Lähtudes eeltoodust ja arvestades, et loa andmise taotluse menetluse käigus ei tuvastanud loa andja taotluses kirjeldatud tegevuse vastuolu KeÜS-i, AÕKS-i ja muude sellest tulenevate alamate õigusaktidega, saab loa andja anda loa taotletavas mahus.

3.3.3.2. Nõuded saasteainete välisõhku väljutamiseks

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1. antav keskkonnaluba nr KL-527201 annab ettevõttele

õiguse saasteainete välisõhku väljutamiseks paiksetest heiteallikatest keskkonnaloas sätestatud kogustes ja tingimustel. Luba antakse taotluse alusel sellest kõrvale kaldumata.

Keskkonnaloale kantakse AÕKS § 98 lg 3 kohaselt kõigist käitise tootmisterritooriumil paiknevatest heiteallikatest kokku iga väljutatava saasteaine nimetus ja andmed summaarse lubatud heitkoguse kohta tonnides kalendriaastas või vajaduse korral lühemas ajaühikus, kui saasteaine heitkogus on aastas vähemalt üks kilogramm ja õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, kaasa arvatud andmed lubatud tehnoloogiliste äkkheidete kohta. Ettevõtte tegevusest väljutatakse välisõhku keskkonnaloa nr KL-527201 tabelis A4 "Välisõhku väljutatavate saasteainete loetelu ja nende lubatud heitkogused aastas" nimetatud aineid nimetatud kogustes.

3.4. Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS III §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS III § 55 lg 2 p-s 1-9 ja lg 3 p-s 2-3 toodud asjaolusid Jägala lubjakivikarjääri mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS III § 55 lg 2 p 10 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Riigihuvi välja selgitamiseks küsis Keskkonnaamet 07.02.2024 kirjaga nr DM-124470-6 arvamust Kliimaministeeriumist.

Kliimaministeerium 05.03.2024 kirjaga nr 14-6/24/723-2 ja 04.04.2024 kirjaga nr 14-6/24/723-3 pikendas vastamistähtaega. Kliimaministeerium xx.xx.xxxx kirjaga andis teada, et riigihuvi on/ei ole.

MaaPS III § 55 lg 2 p 11 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega. 28.01.2009 kirjas nr 19-2/3721-3 ei nõustunud Jõelähtme Vallavolikogu Jägala lubjakivikarjääri mäeeraldisele kaevandamisloa andmisega. Seega esineb MaaPS III § 55 lg 2 p 11 kohane keeldumise alus.

MaaPS III § 55 lg 4 kohaselt, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus kaevandamisloa andmisega, võib kaevandamisloa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmiseks nõusolekut Vabariigi Valitsuselt. Vabariigi Valitsus annab loa andmiseks nõusoleku, kui selleks on ülekaalukas riigi huvi.

Varasemas kaevandamisloa taotluse menetluses on Vabariigi Valitsus 29.07.2010 korraldusega nr 302 andnud nõusoleku maavara kaevandamise loa andmiseks Jägala lubjakivikarjääri mäeeraldisele.

Keskkonnaamet 29.11.2019 korraldusega nr 1-3/19/2311 antud Jägala lubjakivikarjääri kaevandamisloas nr HARM-160 arvestati Vabariigi Valitsuse 29.07.20210 nõusolekuga, kuid Tallinna Ringkonnakohus 03.10.2022 otsusega tühistas 29.11.2019 korralduse, kuna Tallinna Ringkonnakohus leidis, et loa andmise menetluses on oluline menetlusviga – uue ajakohase Vabariigi Valitsuse nõusoleku puudumine.

OÜ Vao Paas esitas Keskkonnaametile 13.02.2023 taotluse loa andmiseks Vabariigi Valitsuselt nõusoleku küsimiseks.

Vabariigi Valitsus xx.xx.xxxx nõustus/ei nõustunud keskkonnaloa andmisega Jägala lubjakivikarjäärile.

MaaPS III § 55 lg 2 p 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 03.07.2018 kirjaga nr 6-3/18/4404-9 kinnitatud KMH aruande järelendus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne ebasoodsat mõju kaitstavatele loodusobjektidele, mida ei ole võimalik leevendada. Seega ei esine MaaPS III § 55 lg 2 p 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS III § 55 lg 3 p 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. OÜ-l Vao Paas ei ole seisuga 21.07.2026 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest. Seega ei esine MaaPS III § 55 lg 3 p 1 kohast keeldumise alust.

3.5. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutlusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). MaaPS III § 56 lg 1 p 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.5.1. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistu ei kuulu ettevõttele. Tegemist on riigile kuuluva kinnistuga, mille kasutamiseks sõlmitakse uus rendileping peale keskkonnaloa muutmist. Samas on loa andjal muuhulgas vajalik arvestada asjaoluga, et tegevuskohaks oleva kinnistu omandi- või

kasutusõigus võib muutuda või lõppeda. Loa andjal on õigus tunnistada haldusakt, mis andmise ajal oli õiguspärane, isiku kahjuks edasiulatuvalt kehtetuks, kui haldusorganil oleks olnud õigus jätta haldusakt hiljem muutunud faktiliste asjaolude tõttu või hiljem muudetud õigusnormi alusel välja andmata ja avalik huvi haldusakti kehtetuks tunnistamiseks kaalub üles isiku usalduse, et haldusakt jääb kehtima (HMS § 66 lg 2 p 2). Kuivõrd loa andjal on õigus jätta luba andmata kui puudub tegevuskohaks oleva kinnistu kasutusõigus, peab loa andja põhjendatuks jätta endale õiguse tunnistada käesoleva korraldusega antav luba nr KL-527201 kehtetuks, kui tegevuskoha kasutamise õiguslik alus lõpeb (HMS § 53 lg 1 p 4).

3.5.2. kehtetuks tunnistatud keskkonnaloas nr HARM-160 toodud kõrvaltingimused

1. Paigaldada karjäärast väljasõidule rattapesu vann, et vältida peenosakeste (tolmu) edasikandumist veokite ratastega.
2. Kasta purustatavat materjali tolmuheite vähendamiseks kivipurustus-sorteerimissõlmelt. Kõik sõelad tuleb katta.
3. Kasta materjali ja laoplatsti materjali laadimisel kuival ajal kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C tolmuheite vähendamiseks.
4. Piirata veokite liikumiskiirust karjääris, kasta karjääri teid ja teenindusplatse ning enne lõhketöid lõhatav ee, tolmuheite vähendamiseks.
5. Korraldada välisõhu kvaliteedi omaseire tootmisterritooriumi piiril. Ajavahemikul 01.04-31.10 teostada igakuised tolmuheitmete mõõtmised. Mõõtmised teostada erinevate seadmete samaaegsel töötamisel ja soovitatavalt hajuvusele ebasoodsatel tingimustel (nt. pikaajaline kuiv periood, tuul). Vähemalt üks kord pikaajalisel kuival perioodil kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C mõõta peentolmu (PM 10) sisaldust.
6. Piirinaabrite kaebuste korral teostada saasteainete ja peenosakeste (tolmu) mõõtmisi ning vajadusel rakendada nende tõkestamiseks lisameetmeid.
7. Karjääri teenindusmaale, kirde-, põhja- ja läänepiirile rajada katendist 3 m kõrgune kaitsevall (müra- ja tõkkevall). Katendis olev liiv ja moreen ladustada valli eraldi. Pärast kaevandamistööde lõppu kasutada katendivalle korrastamistöödel.
8. Mäeeraldise teenindusmaale kirde- ja põhjaosas jätta võimalikult lai, kuid mitte väiksem kui 40-50 meetri laiune metsariba.
9. Karjääri projektis näha ette karjääri alal kasvava metsa raadamine mitme etapina, vastavalt tootmisele.
10. Enne lõhketööde teostamist ja tööd hüdrovasaraga, teha lähemate hoonete (400 m raadiusesse jäävate) passistamine, mille käigus iseloomustada hoonete vundamentide ja kivist või krahvitud seintega majade seisukorda. Kaardistada kõik esinevad lõhed. Vajadusel kasutada pildistamist. Lõhkamistöödest põhjustatud probleemid lahendab kaevandamisloa omanik.
11. Hüdrovasara kasutamisel teha ühekordne mõõtmine ca 300 m kaugusel hüdrovasara töötkoonist ja lähima maja juures, et fikseerida ja prognoosida võnkekiiruseid ka oludes, kus jõutakse töödega majadele lähemale ja seega juba eelnevalt kavandada meetmeid (tööde ümberkorraldamiseks).
12. Lõhketöid võib teostada tööpäeval esmaspäevast-reedeni, päeval ajal kella 8.00-17.00.
13. Karjääri lähedal elavaid inimesi teavitada lõhketööde toimumisest karjääris vähemalt üks päev enne lõhketööde teostamist.

14. Karjääri tööpäev jääb tööpäevadel esmaspäevast-reedeni vahemikku 7.00 - 19.00 (tööpäeva ettevalmistus alates 7.00 - 8.00). Vastava ajavahemiku sees on 9 h kestel ka väljavedu.
15. Karjäärist väljapumbatav vesi suunata pärast settebasseinides seismist 550 m kaugusel idas asuvasse Kaberla oja.
16. Kinnistutele nimega Sipelga (katastritunnus 24505:002:0630), Kuriste (katastritunnus 24504:008:0749), Mõisamäe (katastritunnus 24504:008:0076), Silkoja-Nõmme (katastritunnus 24501:001:1789), Silkoja-Nurme 24501:001:1790), Tammiku (katastritunnus: 24504:008:0082) ja Vahtra (katastritunnus: 24504:008:1240) rajada joogi- ja tarbevee varustus (Ordoviitsiumi-Kambriumi veekihist, vajadusel koos veetöötusega) puurkaevude ja trasside rajamise teel enne, kui veeseire tulemused kinnitavad põhjaveetaseme langust piirini, mis ohustab salvkaevude kasutamist selles piirkonnas. Pärast kohustuse täitmist annab kaevandamisloa omanik veevarustussüsteemid üle vee-ettevõttele (v.a. üksikmajapidamiste veevarustussüsteemid). Üksikmajapidamiste veevarustussüsteemid antakse üle kinnistu omanikule.
17. Kaevandamisloa omanikul esitada 12 kuu jooksul pärast kaevandamisloa saamist Keskkonnaametile kooskõlastamiseks pinnasevee seirekava. Seirekavas ette näha mäeeraldise lääne- ja põhja piirile, piirist 50 m kaugemale seirepuuraukude rajamine. Seiret alustada enne tööstuslike kaevetööde algust.
18. Purustus-sorteerimissõlm tööpaigaks määrata mäeeraldise kirdenurk.
19. Mäemasinad ja seadmed (purustus-sorteerimissõlm, hüdrovasar) viia esimesel võimalusel karjääri põhja, et lokaliseerida müra levikut.
20. Karjäär varustada õlitõrje vahenditega vältimaks naftasaadustega reostumise ohtu.
21. Karjäär varustada ohtlike jäätmete kontaineriga ja selle täitumisel ohtlikud jäätmed üle anda ohtlike jäätmete käitlejale.
22. Igapäevase väljaveo prognoosimiseks, sh kasutatavate veokite (kandevõime) määramiseks ja igapäevase jälgitavate ning väljuvate veokite ööpäeva piiriks seada 131 (koos ühtlustusteguriga 157) veokit. Info säilitada ja esitada see Keskkonnaametile, korralise aruandluse (nt kaevandamisloa raames) käigus. Kui prognooside alusel võib tekkida vajadus väiksemate veokite kasutamiseks, mis suurendab liiklussagedust, siis eelnevalt läbi viia täiendavad müra modelleerimised ning nende järgsel vastavusel normidele, saada eraldi nõusolek ka Maanteeametilt.
23. Tööde teostamine põhimaantee 1 Tallinn-Narva teekaitsevööndis kooskõlastada eelnevalt Maanteeametiga..
24. Maavara väljaveotee kooskõlastada eelnevalt Maanteeametiga.

Kuna Keskkonnaamet on seisukohal, et KMH aruanne ja seal toodud leevendusmeetmed ning nende alusel keskkonnaloas nr HARM-160 toodud kõrvaltingimused on jätkuvalt asja- ja ajakohased, seatakse eelpool loetletud tingimused keskkonnaloa nr KL-527201 kõrvaltingimusteks, asendades Maanteeameti Transpordiametiga ning välja arvatud kõrvaltingimus nr 17, mis on lisatud keskkonnaloa vee ossa ning topelt ei kajastata. Samuti analüüsis Keskkonnaamet kõrvaltingimust nr 5 ning leidis, et arvestades lähimate elamumaade kaugust ja välisõhus leviva osakeste mõju marginaalsust väljaspool tootmisterritooriumi (mõju on pigem lokaalne), siis aprillist-oktoobrini igakuised osakeste mõõtmised ei ole põhjendatud ning ettevõtte asjatu koormamine. Pigem tuleb nõue siduda pikaajalise kuiva perioodiga

sõltumata kuust või aastajast. Uus kõrvaltingimus on järgmine:

5. Kaevandamise ja väljavedude perioodil vähemalt üks kord pikaajalisel kuival perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, mõõta peenosakeste (PM10) sisaldust. Mõõtmised teostada erinevate seadmete samaaegsel töötamisel ja soovitatavalt hajuvusele ebasoodsatel tingimustel (nt. tuule suund jne).

3.5.3. Kohaliku omavalitsuse üksuse seisukohast tulenevad tingimused

Pidades silmas Riigikohtu poolt haldusasjas nr 3-20-1717 tehtud kohtuotsuse motiveeriva osa punktist 23 nähtuvat tõi Jõelähtme vallavalitsus oma 16.05.2023 kirjas nr 2-13/2668-1 välja näitliku loetelu nõuetest kaevandamisele, mis võimalikult suurel määral võtavad arvesse Jõelähtme valla ja kohaliku kogukonna huvisid. Keskkonnaamet seab keskkonnaloale nõuded kõrvaltingimustena järgmises sõnastuses:

1. Kaevandatud maa korrastada etapiviisiliselt, paralleelselt kaevandamisega ja tehnoloogiliselt esimesel võimalusel.

2. Kaevandatud maa tuleb korrastada veekoguks ja metsamaaks. Üks aasta pärast kaevandamise alustamisest esitada Keskkonnaametile taotlus korrastamistingimuste saamiseks. Korrastamisprojekti eelnõu esitada Keskkonnaametile hiljemalt kahe aasta pärast korrastamistingimuste saamist. Korrastamisprojekti eelnõu aruteludesse kaasata kohalik omavalitsus ja kogukond.

3.5.4. Inventuuridest tulenevad tingimused

Risupesade inventuurist lähtuvalt seatakse järgmine kõrvaltingimus:

Karjääri avamiseks vajalikke raadamistöid tohib teha väljapool lindude pesitsusperioodi (pesitsusperiood on ajavahemikus 15.03-15.08).

Kaitsealuste taimeliikide osas seatakse järgmine kõrvaltingimus;

Enne kaevandamistegevuse algust Jägala lubjakivikarjääri mäeeraldisel (Ojaveere kinnistu, katastritunnus 24505:002:0251) tuleb teostada kaitsekategooria taimede inventuur. Kui taimede inventuuri käigus tuvastatakse alalt kaitsealuseid taimi, tuleb nende andmed esitada Keskkonnaametile. Inventuuri peab teostama botaanik, kes on võimeline välitööde käigus kaitsealused taimeliigid ära tundma. Tulemused esitada Keskkonnaametile võimalikult kiiresti peale inventuuri toimumist, et anda seisukoht, kas leitud liikide puhul on ümberasustamine vajalik või mitte. Ümberasustamiseks on vajalik Keskkonnaameti luba ja ümberasustamise viib läbi/tellib loa taotleja.

3.6. Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

3.6.1. Jõelähtme Vallavalitsuse seisukoht Jägala lubjakivkarjääri kaevandamisloa menetluse uuendamise korraldusele

Jõelähtme Vallavalitsus 16.05.2023 kirjaga nr 2-13/2668-1 (registreeritud KOTKAS-s 17.05.2023 dokumendina nr DM-124470-2) ei nõustunud 17.04.2023 korralduses avaldatud mitmete seisukohtadega ning leidis, et kirjas toodud vastuväiteid tuleks silmas pidada OÜ Vao Paas poolt esitatud kaevandamisloa taotluse edasisel menetlemisel.

1. Kirja punktis 1 leiab Jõelähtme vald, et majandus- ja taristuministri 08.03.2023 käskkirja nr 42 lisas 1 on sätestatud põhimõte, mille kohaselt kuni Harjumaa maavarade teemaplaneeringu kehtestamiseni ei avata Harju maakonnas uusi lubjakivikarjääre, kui üksnes need uued lubjakivikarjäärid, mis on lisa nr 1 lõpus olevas tabelis eraldi ära nimetatud. Ruu uuringuala, kus paikneb Ojaveere maaüksus, lisa nr 1 lõpus olevas tabelis nimetatud ei ole. Seetõttu on Jõelähtme vald seisukohal, et Keskkonnaamet oleks pidanud lõpetama OÜ Vao Paas poolt esitatud kaevandamisloa väljastamise taotluse menetlemise või oleks pidanud selle taotluse menetlemise peatama kuni Harjumaa maavarade teemaplaneeringu kehtestamiseni.

Keskkonnaamet juhib tähelepanu asjaolule, et Tallinna Ringkonnakohtu 03.10.2022 kohtuotsusega nr 3-19-248 tühistati 29.11.2019 korraldus nr 1-3/19/2311, millega Keskkonnaamet andis OÜ-le Vao Paas Jägala lubjakivikarjääris kaevandamiseks keskkonnaloo nr HARM-160. Ringkonnakohtu otsus jõustus 07.02.2023.

Majandus- ja taristuminister kinnitas 08.03.2023 (üks kuu pärast kohtuotsuse jõustumisest!) käskkirjaga nr 42 Ehitusmaavarade varustuskindluse hindamise kava, mille lisas nr 1 ei ole kajastatud Ruu uuringuala, sest antud dokumendi menetlemise jooksul oli teadmine, et Jägala lubjakivikarjääris kaevandamiseks on antud keskkonnaluba nr HARM-160. Seega ei olnud põhjust lisada ka Jägala lubjakivikarjääri perspektiivsete alade nimekirja.

Ka Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu juhtrühma 27.03.2025 koosolekul, avaldas teemaplaneeringu koostaja lootust, et Jägala lubjakivikarjääri alale väljastatakse uuesti kaevandamisloa, et parandada Harjumaa kõrgemargilise lubjakivi varustuskindlust, mis on kriitilises seisus (8 aastat).

2. Kirja punktis 2 leiab Jõelähtme vald, et 17.04.2023 korralduses on Keskkonnaamet ebaõigesti leidnud, nagu oleks tarvilik hankida üksnes Vabariigi Valitsuse nõusolek uue kaevandamisloa väljastamiseks.

Keskkonnaamet selgitab, et OÜ Vao Paas esitas Keskkonnaametile 13.02.2023 taotluse kaevandamisloa taotluse haldusmenetluse uuendamiseks ning kaevandamisloa taotluse menetluse jätkamiseks ja loa andmiseks Vabariigi Valitsuselt nõusoleku taotlemiseks. Keskkonnaamet uuendas menetlust ning HMS § 44 lg 4 kohaselt ei korda menetlustoiminguid, mida menetluse uuendamise põhjused ei puuduta. Samuti juhindub Keskkonnaamet HMS § 5 lg 2, et haldusmenetlus viiakse läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja

kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Käesoleval juhul on Keskkonnaamet võtnud seisukoha, et küsib Jõelähtme vallalt loa andmise eelnõule samuti uuesti arvamust, et seejärel vajadusel pöörduda Vabariigi Valitsuse poole nõusoleku taotlemiseks.

2.1. Kirja punktis 2.1 tõi Jõelähtme vald välja, tuginedes Riigikohtu poolt haldusasjas nr 3-20-1717 tehtud kohtuotsuse motiveeriva osa punktile 23, näitliku loetelu nõuetest kaevandamisele, mis võimalikult suurel määral võtavad arvesse Jõelähtme valla ja kohaliku kogukonna huvisid. Jõelähtme vald on seisukohal, et kaevandamisloa väljastamise taotluse menetlemisega jätkamisel tuleb Keskkonnaametil asuda uurima, kas ja kuidas võiks olla kaevandamisloa väljastamine mõeldav selliselt, et võimalikult suurel määral võetaks arvesse Jõelähtme valla ja kohaliku kogukonna huvisid.

Keskkonnaamet selgitab, et ei saa nõustuda, et kaevandamisloa ajalise kestvuse lühendamisega. MaaPS § 55 lg 2 p 5 kohaselt keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui luba taotletakse selliselt, et mäeeraldisel piiridesse jääva kaevandatava maavara kogus on suurem, kui taotluses märgitud kaevandamise keskmist aastamäära või kaevandamise maksimaalset aastamäära aluseks võttes loa kehtivusajal seda maavara kaevandada suudetakse ning MaaPS § 55 lg 2 p 8 keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui mäeeraldisest jääb välja osa maavarast, mille hilisem iseseisev kasutamine ei ole majanduslikult põhjendatud, ja selle maavara osa mäeeraldisest väljajätmine ei tulene seadusest ega ole vajalik vara või keskkonna kaitseks. Samuti on KMH-s läbi viidud arvutustes ja nende järgi tehtud järeldustes ning välja pakutud leevendusmeetmetes arvestatud loa kehtivusajaga 30 aastat.

Samuti ei ole Keskkonnaamet kaevandamislubade korral rakendanud pangagarantii ja/või vastutuskindlustuse olemasolu nõuet. Eesti panganduses on vastava teenuse turg praktiliselt olematu, põhjendamatult kallis ning ei taga põhieesmärki, et ala saaks 30 aasta pärast korrastatud. Keskkonnaamet peab suhtuma võrdselt kõigisse taotlejatesse. Korrastamise eesmärk tagatakse õigeaegselt taotletud korrastamistingimuste andmise, korrastamisprojekti esitamise ning etapiviisilise korrastamistöödega alustamisega. Kõik need etapid on Keskkonnaameti kontrolli all ning neid etappe eirates saab Keskkonnaamet võtta kasutusele vajalikud meetmed, kuni ettevõtte tegevuse peatamiseni.

Kohalik omavalitsus soovib, et OÜ Vao Paas maksaks talumistasu kohalikule kogukonnale selle eest, et kohalik kogukond peab kaevandamist oma lähiümbruses taluma. Sellist nõuet ei saa Keskkonnaamet keskkonnaloale kanda, sest seadusega ei ole kaevandamise talumistasu sätestatud. Talumistasu osas saab kohalik omavalitsus sõlmida otse kaevandajaga vastava lepingu pooltevahelisel kokkuleppel.

2.2. Kirja punktis 2.2 on Jõelähtme vald leidnud, et OÜ Vao Paas kaevandamisloa väljastamise taotluse edasisel menetlemisel tuleb uuesti hinnata ehituslubjakivi varustuskindlusega seonduvat. Seejuures ei saa Jõelähtme valla arvates ehituslubjakivi kättesaadavus olla vaid ainsaks komponendiks ehituslubjakivi varustuskindlustuse mõiste sisustamisel. Vald rõhub Eesti Vabariigi Põhiseaduse (edaspidi PS) §-dele 5 ja 53 ning Euroopa 2050 pikaajalise kliimastrateegia eesmärkidega arvestamisele. Samuti tuleb analüüsida KeÜS-i ning SÄAS-i sätteid ja silmas pidada ehituslubjakivi varustuskindluse hindamisega asjaolusid:

- a) käesoleval aastal ja järgnevatel aastatel tee-ehituse mahud vähenevad oluliselt ning
- b) pumphüdroakumulatsioonijaama ehitamise käigus Paldiskis saadakse väga suurtes kogustes graniiti, mis on ehituslubjakiviga võrreldes tunduvalt tugevamaks ehitusmaterjaliks ja mis väga suure tõenäosusega märkimisväärselt vähendab nõudlust ehituslubjakivi järele Eestis.

Keskkonnaamet on teadlik, et säästev kaevandamine viitab keskkonnateadlikule ja vastutustundlikule lähenemisele maavarade kaevandamisel. Keskkonnaamet on Jägala lubjakivikarjääri menetluses järginud säästva kaevandamise põhimõtteid, mille eesmärk on vähendada keskkonnamõju, tagada maavarade jätkusuutlikkus ja kaitsta ökosüsteeme.

Silmas peetakse järgmisi aspekte:

Tõhus ressursikasutus - maavarade kaevandamisel püütakse ära hoida raiskamist ning soodustada ringmajandust. Karjääri avamiseks on olemas konkreetne vajadus (Viide Kliimaministeeriumi kodulehele: <https://kliimaministeerium.ee/energeetika-maavarad/maavarad/ehitusmaavarad>).

Keskkonna kaitse – keskkonnaloa kõrvaltingimustes on toodud meetmed, kuidas vältida või minimeerida kahju, mida kaevandamistegevus põhjustab ümbritsevale keskkonnale ja inimestele.

Sotsiaalne vastutus - arvestatakse kohalike kogukondade ja töötajate heaoluga ning tagatakse nende õigused.

Kaevandatud maa korrastamine – Karjäär korrastatakse pärast varu ammendamist vastavalt kogukonna soovidele ja võimalustele.

Keskkonnaamet juhib tähelepanu asjaolule, et kaevandamine võimalikult lähedal taristutele, mida ehitatakse või remonditakse, aitab kaasa transpordist tekkiva CO₂ emissiooni vähendamisele. Seda eriti veel olukorras, kus kõrgemargilise lubjakivi puudumisel tuleb sellega võrdsustatavat maavara (näiteks graniitkillutikku) sisse vedada väljastpoolt Eestit.

Tee-ehituse mahtude puhul ei saa arvestada käesoleva ja järgmise aasta võimalikke mahtusid. Aeg keskkonnaloa saamisest kuni karjääri avamise ja esimese toodangu saamiseni on väga pikk, keskmiselt 3-5 aastat. Selleks, et mingit objekti materjaliga varustama hakata, tuleb keskkonnaluba taotleda juba aegsasti.

Pärast karjääri ammendumist ala korrastatakse ja luuakse tingimused loodusliku mitmekesisuse taastumiseks. Täiendavalt rajatakse veekogu, mis rikastab veelgi looduslikku mitmekesisust.

2.3. Kirja punktis 2.3. on Jõelähtme vald seisukohal, et KMH menetluse kestel on jäetud täielikult läbi analüüsimate Kaberla oja uputustega seonduv temaatika. Teatavasti soovitakse rajatavast karjäärist suunata veed Kaberla oja. Kaberla oja iseärasuseks on vee vooluhulkade väga suur kõikumine.

See temaatika ning vajalikud leevendusmeetmed on KMH aruandes jäetud täielikult käsitlemata.

Keskkonnaamet selgitab, et Ruu KMH aruande III köite koostamise peamine eesmärk oli sotsiaal majanduslike olude iseloomustuse puuduste kõrvaldamine. Lisaks käsitleti täiendavalt Kaberla oja avaldatavat mõju ning ligipääsuga seonduvat. Ruu KMH aruanne (köited I-III) on sisult piisav, et otsustada kavandatava tegevuse ning kaevandamisloa andmise üle. Samuti peab Keskkonnaamet vajalikuks välja tuua, et Kaberla oja vooluhulgad on keskmiselt üsna madalad, mistõttu on lubjakivikarjäärist ärajuhitud kaevandusvesi pigem positiivse mõjuga Kaberla oja. OÜ Inseneribüroo STEIGER poolt koostatud „Kavandatava Kodosoo turbatootmisala rajamise ja töötamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruanne“ (töö nr 12/0957, Tallinn 2015) aruande punktis 6.12 „Kavandatava tegevuse koosmõju ümberkaudsete tegevustega“ (lk 66) on toodud, et Koda soo turbatootmis ala kuivendusveed jõuavad Kaberla oja, mis on üheks võimalikuks eesvooluks ka kavandatavale Ruu ehituslubjakivi karjäärile. Samuti on Kodosoo KMH aruande samas punktis toodud välja, et Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituudi spetsialisti Mart Kanguri hinnangul aitab veehulga suurenemine Kaberla ojas vähendada kalade väljasuremise ohtu põuasel perioodil. Keskkonnaamet järelevalvajana on 03.07.2018 kirjas nr 6 3/18/4404-9 seisukohal, et Kaberla ojaga seonduvat on käsitletud oma vastuses ka KMH juhtekspert (vt Ruu KMH aruande III köite lisa 10 lk 13 märkuse nr 4 vatsust) ning Ruu KMH aruande III köide sisaldas juba vajalikku informatsiooni ning ei vaja täiendamist.

2.4. Kirja punktis 2.4. on Jõelähtme vald seisukohal, et KMH aruande mitmed lisad on väga vananenud ja ei täida olemasoleval kujul oma ülesannet ning vajalik on uute ja asjakohaste uuringute läbi viimine. Nii on näiteks KMH materjalide hulgas

- a) Kotkaklubi eksperthinnang 30.08.2005,*
- b) Eesti Loodusmuuseumi eksperthinnangu kaitstavate koosluste ja taimeliikide esinemise kohta Ruu uuringualal, mis põhineb 02.-03.08.2005 teostatud välitöödel,*
- c) Harju Jahindusklubi arvamus 05.07.2005,*
- d) Eesti Meteoroloogia ja Hürdoloogia Instituudi 22.06.2005 arvamus keskmistest tuulteroosidest 2002, 2003 ja 2004,*
- e) OÜ Kinnisvaraekspert Tallinn poolt 26.07.2005 koostatud hinnang kavandatava karjääri lähedaste piirkondade kinnisvara hindade muutustest,*
- f) OÜ Hendrikson & CO OÜ poolt 2005 koostatud ekspertarvamus Ruu karjääri lähiumbruse välisõhu kvaliteedi kohta,*
- g) OÜ Inseneribüroo Steiger poolt 2006 koostatud Ruu lubjakivikarjääri kaevandamise tehnoloogiate keskkonnamõjude võrdlev analüüs,*
- h) 2005 Aragon Consulting OÜ poolt koostatud Tondi-Väo karjääri ümbruse hoonete ülevaatus,*
- i) OÜ Inseneribüroo Steiger poolt 2006 koostatud ülevaade Harjumaa lubjakivi maardlatest, nende varust ning väljastatud maavarade kaevandamise lubadest.*

Keskkonnaamet nõustub Jõeähtme valla seisukohtadega, et KMH aruande osad lisad on väga vananenud ning palus 24.11.2025 kirjaga nr DM-124470-11 esitada uus kaitsealuste taimeliikide ning linnuliikide inventuur ning eksperthinnang.

Samuti on keskkonnaloa taotlusele lisatud vee ja välisõhu osades võrreldes KMH aruandes tooduga kaasajastatud valdkondi puudutavad teemad.

3.7. Otsekohalduvad nõuded

Loaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Loa omaja peab järgima MaaPS, VeeS, AÕKS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis ["Loa omaja meelepea"](#).

[1] MaaPS II § 27 lg 4 kehtiv 01.04.2005 – 31.01.2009

[2] MaaPS II § 27 lg 4 kehtiv 01.02.2009 – 31.12.2016

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo